

eller till någon del i övrigt är högre än en meter, i till landskapet Åland hörande vatten; dock kan

tillstånd att för lax- eller sikfångst inrätta fiskeverk av större dimensioner skilt medgivas.

Mariehamn, den 8 december 1922.

På landstingets vägnar:

Julius Sundblom
talman.

Johannes Eriksson
vicetalman.

Aug. Karlsson
vicetalman.

N:o 8.

Ålands landstings beslut

om antagande av landstingsordning för landskapet Åland.

Föredraget för REPUBLIKENS PRESIDENT den 14 april 1923.

Utfärdat i Mariehamn den 7 maj 1923.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående

Landstingsordning för landskapet Åland.

I KAP.

Allmänna stadganden.

§ 1.

Landskapet Ålands landsting representerar landskapets befolkning och består av trettio landstingsmän.

§ 2.

Landstingsmannaval förrättas vart tredje år samtidigt i hela landskapet.

Landstingsmans uppdrag vidtager den 1 januari året efter det, under vilket valet verkställts, samt fortfar under tre år.

Har landstinget upplösts och nya val förrättats, skola, såframt ej ny upplösning av landstinget ägt rum, landstingsmännens uppdrag gälla för det år, under vilket valet verkställts, samt under därpå följande tre år.

§ 3.

För val av landstingsmän bildar landskapet Åland en valkrets. Landstingsmännen utses genom omedelbara och proportionella val, och alla valberättigade hava lika rösträtt.

Valrätt må ej genom ombud utövas.

Närmare bestämmelser angående tiden och sättet för valen meddelas i särskild vallag.

§ 4.

Berättigad att delta i landstingsmannaval är varje finsk medborgare, såväl man som kvinna, som under en oavbruten följd av fem år haft laga bo och hemvist på Åland och före valåret fyllt tjuguet år, och vilken den första januari det år valet äger rum är mantalsskriven i någon kommun inom landskapet Åland.

Valrätt tillkommer dock ej;

- 1) den, som står under förmynderskap;
- 2) den, som för sig åtnjuter understöd av fattigvården, där understödet icke är blott tillfälligt;
- 3) den, som avträtt sin egendom till sina borgenärers förnöjande, intill dess han sin stat beedigat;
- 4) den, som för lösdriveri dömts till allmänt arbete, ända till utgången av det tredje året från det, då han från arbetsanstalten frigavs;
- 5) den, som på grund av laga dom bör anses sakna god fräjd eller är ovärdig att nyttjas i landets tjänst eller att föra annans talan; samt
- 6) den, som övertygats att hava vid landstingsmannaval köpt eller sålt röst eller gjort försök därtill, eller på flere än ett ställe avgivit sin röst, eller genom våld eller hot stört valfriheten, ända till utgången av det sjätte kalenderåret efter det, då slutlig dom i saken gavs.

§ 5.

Valbar till landstingsman är envar, som är valberättigad, utom landshövding och tjänsteman vid landshövdingeämbetet, allmän åklagare även

som lantråd, ledamot och tjänsteman vid landskapsnämnden.

§ 6.

Ej må den, som förklarats vald till landstingsman, befrias från sitt uppdrag, där han ej förmår visa laga förfall eller annat skäl, som av landstinget godkännts.

§ 7.

Avlider landstingsman, eller förlorar han sin valbarhet, eller avgår på grund av laga eller av landstinget godkänt skäl, eller förklaras hava förverkat sitt uppdrag, inträder i hans ställe suppleant.

Beträffande den ordning, i vilken suppleanterna inkallas, stadgas i vallagen.

§ 8.

Landstingsman är pliktig att i utövningen av sitt uppdrag så handla, som rätt och sanning bjuda. Han är därvid skyldig att iakttaga lag och är icke bunden av några andra föreskrifter.

§ 9.

Häktas landstingsman under pågående landsting, skall därom genast anmälas hos landstingets talman.

§ 10.

Landstingsman åtnjuter av landskapets medel arvode och därutöver ersättning för resa till och från landstinget.

Arvodet och resekostnadsersättningen fastställas av landstinget.

§ 11.

Infinner landstingsman sig icke i rätt tid till landsting, eller uteblir han utan landstingets tillstånd från sam-

manträde, och har han icke haft laga förfall, som av landstinget godkännes, kan landstinget döma honom till förlust av arvode för varje dag han uteblivit och därutöver till böter, ej överstigande enahanda belopp. Har landstingsman icke låtit av böter sig rätta, kan landstinget förklara honom hava förverkat sitt uppdrag.

II KAP.

Landstingets början, upplösning och avslutning.

§ 12.

Landstinget sammanträder i Mariehamns stad eller, där omständigheterna sådant påkalla, å annan ort inom landskapet.

§ 13.

Landstinget sammankommer årligen den 15 februari och den 15 november och är samlat under sammanlagt högst trettio dagar, utan så är, att landshövdingen på landstingets framställning förlängt tiden för mötet.

Är nu nämnd eller eljest i denna lag för visst fall bestämd dag helgdag, gälla första helgfria dag därefter såsom för sådant fall stadgad.

§ 14.

Har landsting upplösts, skall efter nyvalet landstinget sammankomma till lagtima möte å första dagen i den kalendermånad, som begynner näst efter nittio dagar från upplösningen.

§ 15.

Av landshövdingen beror att bestämma tiden för urtima landstings sammanträde och när det skall åtskiljas.

Ej må urtima landsting utsättas att börja tidigare än å femtonde dagen efter kallelsens utfärdande, ej heller fortgå längre än till och med sista helgfria dag före den, då lagtima landsting vidtager.

Vid urtima landsting må endast förekomma ärenden, som föranlett landstingets sammankallande, så ock vad med dylika ärenden äger oskiljaktigt sammanhang.

§ 16.

Kallelse till urtima landstingsmöte offentliggöres i sådan uti landskapet utkommande tidning, vari allmänna landstinget rörande beslut och förordanden böra kungöras och för övrigt på sätt landstinget beslutat.

Har landstinget upplösts och förordnande om nya val utfärdats, skall sådant kungöras i den ordning, som i 45 § säges, samt därjämte särskilt meddelas den myndighet och de nämnder, å vilka valens föranstaltande ankommer.

§ 17.

Den dag, å vilken landsting skall sammanträda, böra samtliga landstingsmän från klockan 11 förmiddagen i den ordning, som genom anslag tillkännagivits, förete sina fullmakter för den eller dem, som landshövdingen förordnat att fullmakterna granska. Då fullmakt första gången företes, undersökes, huruvida den är utfärdad av behörig myndighet och i föreskriven ordning.

Förteckning över de behörigen befullmäktigade landstingsmännen skall senast följande dag före klockan tio förmiddagen tillhandahållas landstinget.

Landstingsman, som infinner sig efter landstingets början, äger där

intaga säte, sedan han för talmannen uppvisat godkänd fullmakt.

§ 18.

Har landstingsmans fullmakt icke blivit godkänd, äger landstinget rätt att pröva, huruvida han likväl på grund av densamma må intaga säte i landstinget.

Göres under landstinget anmärkning mot landstingsmans behörighet, ankomme dess prövande likaledes å landstinget, såframt icke samma anmärkning genom besvär över valet redan dragits eller ännu kan dragas under vederbörlig myndighets avgörande.

I övrigt må frågan om giltigheten av landstingsmannaval icke vid landsting upptagas, utom då anmärkning göres därom, att beträffande valet eller därtill hörande åtgärder uppenbart brottsligt förfarande förekommit eller att otvivelaktigt misstag vid fastställandet av valets utgång ägt rum. I sådant fall äger landstinget där det tillika är tydligt, att brottsligheten eller misstaget kunnat utöva inverkan på utgången av valet, och ändring ej vidare kan i besvärsväg vinnas, vidtaga åtgärd till sådan rättelse, som är förenlig med bestämmelserna i vallagen.

Den, vars landstingsmannarätt är satt i fråga, bibehåller emellertid sitt uppdrag såsom landstingsman, intill dess han förklarats obehörig.

§ 19.

Å den andra dagen sammanträder landstinget klockan tio förmiddagen till möte, varvid främst upprop verkställes efter den i 16 § nämnda förteckning. Vid detta sammanträde, vid vilket ordet föres av den till al-

dersåren äldste och protokollet föres av den han därtill kallat, väljer landstinget inom sig talman och två vice-talman.

Därefter avgiva talmannen och vice-talmännen inför det församlade landstinget, var efter annan, denna högtidliga försäkran:

»Jag N. N. försäkrar, att jag vill i utövningen av talmansbefattningen efter all min förmåga upprätthålla såväl den republikens regering, som den Finlands riksdag och landskapet Ålands landsting i enlighet med grundlagarna tillkommande rätt.»

Talmannens och vicesalmännens uppdrag gälla för den tid som i § 2 finnes stadgad för landstingsmannas uppdraget.

Sekreterare och kanslipersonal antages på sätt landstinget bestämmer.

§ 20.

Efter att hava erhållit meddelande om vilka personer blivit valda till landstingets talman och vicesalmän, utsätter landshövdingen eller den person, som presidenten därtill förordnat, dag och timme för landstingets öppnande, och äga landstingsmännen på talmannens kallelse, efter det gudstjänst förrättats, härtill infinna sig. Vid landstingets avslutande iakttages samma ordning.

III KAP.

Om ärendenas upptagande och behandling vid landstinget.

§ 21.

Huru presidentens framställningar och meddelanden skola överlämnas till landstinget, därom stadgas uti 7 § i lagen om självstyrelse för Åland.

§ 22.

Landstingets förhandlingar, som skola äga rum på svenska, äro offentliga, ifall icke landstinget för visst ärende annorlunda beslutat.

§ 23.

Landstingsman, landshövdingen och landskapsnämnden äro berättigade att väcka förslag uti frågor, som ankomma på landstingets handläggning.

Sådana förslag böra skriftligen avfattas och överlämnas till landstingets talman inom tid, som i arbetsordningen säges.

§ 24.

Landstinget må icke fatta beslut i ärende, innan detsamma blivit berett uti utskott, såvida icke ärendet är brådskande eller gäller val.

§ 25.

För beredning av ärendena skall landstinget senast andra dagen efter dess öppnande tillsätta ett lagutskott och ett finans- och ekonomiutskott, vardera bestående av fem ledamöter, samt ett justerings- och expeditiönsutskott med tre ledamöter.

För sådan behandling av ärendena, som i § 31 omförmäles, skall landstinget senast å tredje dagen efter dess öppnande tillsätta landstingets stora utskott, i vilket inväljas tio ledamöter.

Landstinget äger ock, när behov därav yppas, tillsätta ytterligare utskott, ett vart bestående av tre medlemmar.

För varje utskott utses jämväl tvenne suppleanter.

Utskotten välja inom sig ordförande.

Av landstinget tillsatta utskott äga rätt att av myndigheter, tjänstemän eller allmänna inrättningar på Åland

erhålla de handlingar och upplysningar, av vilka det finner sig vara i behov.

§ 26.

Lagutskottet äger avgiva betänkande över de till detsamma överlämnade förslag angående antagande av allmän lag eller stiftande, ändring, förklaring eller upphävande av landskapslag.

§ 27.

Finans- och ekonomiutskottet äger granska landskapsnämndens till landstinget avlämnade förslag till budget för landskapet samt i anledning av detsamma avgiva betänkande ävensom i övrigt bereda och avlämna utlåtande uti alla landskapet rörande frågor av finansiell och ekonomisk innebörd.

§ 28.

Å justerings- och expeditiönsutskottet ankommer att övervaka, att landstingets expeditioner överensstämma med dess beslut.

§ 29.

Utskott skall sammanträda och utse ordförande inom sig senast dagen efter det utskottet tillsatts samt, i den mån de till detsamma hänskjutna ärendenas behandling medhunnits, till landstinget avlämna härav påkallade betänkanden.

Vid förfall för utskottsmedlem träde suppleant i hans ställe.

§ 30.

Framställning, som till landstinget inkommer och ej är av den beskaffenhet, att den genast kan avgöras, skall bordläggas till ett tidigast nästa dag skeende sammanträde.

Vid sistsagda sammanträde skall

ärendet till vederbörande utskott hänskjutas, men är det landstingsmännen obetaget att i frågan yttra sig.

§ 31.

Utskottsbetänkande skall, då det första gången föredrages, läggas på bordet. Vid nästa föredragning skall det, evad överläggning ägt rum eller icke, ånyo bordläggas, om två eller flera medlemmar det begära; men då ärendet tredje gången förekommer, må bordläggning icke vidare äga rum.

Angår utskottsbetänkande lagstiftningsfråga, skall ärendet underkastas tre skilda behandlingar i landstingets plenum.

Vid första behandlingen föredrages utskottsbetänkandet och lämnas åt landstingets medlemmar tillfälle att yttra sig i frågan. Sedan överläggningen förklarats avslutad, överlämnas ärendet till landstingets stora utskott, som det åligger att däri avgiva yttrande och framställa de förslag, till vilka utskottet kan finna anledning.

Vid andra behandlingen föredrages stora utskottets betänkande, varvid landstinget ingår i prövning av lagförslaget samt fattar beslut i varje särskild punkt däri. Godkännes stora utskottets förslag i alla delar, förklaras andra behandlingen avslutad. Blev stora utskottets förslag icke oförändrat godkänt, överlämnas lagförslaget i den lydelse, det genom landstingets beslut erhållit ånyo till stora utskottet, på vilket det ankommer att förorda förslaget med eller utan ändringar eller att avstyrka dess antagande. Hava förändringar av stora utskottet tillstyrkts, besluter landstinget om deras godkännande eller

avböjande, varefter andra behandlingen förklaras avslutad.

Medan andra behandlingen pågår, kan landstinget, likasom ock stora utskottet, där sådant finnes nödigt, infordra nytt utlåtande av det utskott, som först berett ärendet.

Vid tredje behandlingen, som äger rum tidigast å andra dagen efter det andra behandlingen avslutats, föredrages ärendet till slutligt avgörande, varvid landstinget oförändrat antager lagförslaget eller förkastar detsamma.

§ 32.

I ärende, som icke angår lagstiftningsfråga, må beslut fattas vid det sammanträde, vid vilket det av talmannen föredragits, utan så är, att tre eller flere landstingsmän om bordläggning anhållit eller landstinget beslutat ärendets hänskjutande till utskott.

Ärendet må icke mer än en gång bordläggas, där icke flertalet närvarande landstingsmän därom framställt yrkande.

§ 33.

Landstingets talman åligger att utfärda kallelse till sammanträde, att där föredraga ärendena och leda överläggningarna, att framställa proposition för besluts fattande samt vidmakthålla ordning vid sammanträdena och jämväl i övrigt vaka däröver, att sådant, som strider emot lag, icke må komma under överläggning.

Ej må talmannen taga del i överläggning eller omröstning, ej heller föreslå annat än det, som erfordras för verkställighet av landstingets beslut eller iakttagande av dess arbetsordning.

Vid förfall av talmannen träde i

hans ställe den första eller, om förfall även för denna inträtt, andra vicetalmannen.

§ 34.

Sedan talmannen förklarat överläggningen avslutad, framställer han omröstningsproposition, så avfattad, att svaret ja eller nej uttrycker landstingets beslut.

Finns flera förslag till beslut, ställes ett såsom kontraposition mot ett annat intill dess om alla sålunda omröstats; och böra de avsedda propositionernas ordalydelse och ordningsföljd vara av landstinget godkända, innan omröstningsproposition till besvarande framställts.

Anmärkning mot den föreslagna ordalydelsen och ordningsföljden må göras, men ny överläggning icke äga rum.

Propositionen skall, därest talmannen finner sådant nödigt, besvaras genom omröstning efter upprop och av talmannen befästas med klubbslag, där ej slutet omröstning begäres.

§ 35.

Sluten omröstning skall ske med sedlar, å vilka »ja» eller »nej» finnas tryckta och vilka i övrigt äro lika.

Talmannen bör före sedlarnas uppräknande avlägga en bland dem. Falla rösterna vid sammanräknandet jämnt, bör den avlagda sedeln öppnas och avgöra beslutet.

Sedan utgången av omröstningen blivit känd, avsäga talmannen beslutet.

§ 36.

Val förrättas med slutna sedlar, och vid lika röstetal avgör lotten.

§ 37.

Den, som i fattat beslut icke instämt, äger rätt att till protokollet anmäla

sin skiljaktiga mening; dock må sådan anmälan icke föranleda vidare överläggning.

§ 38.

Landstingsman, som ej varit tillstädes, då beslut i något ärende fattats, äger rätt att därefter till protokollet anmäla, att han icke deltagit i beslutet, men må ej framställa någon anmärkning mot detsamma.

§ 39.

Förbryter sig landstingsman emot ordningen eller uppträder han eljest opassande, äger talmannen kalla honom till ordningen samt, ifall han därav ej låter sig rätta, betaga honom ordet. I övrigt ankommer det å landstinget att besluta, huruvida landstingsman, som förbrutit sig mot ordningen, bör erhålla föreställning och varning av talmannen eller på viss tid uteslutas från sammanträdena, eller vid domstol åtalas, eller om saken bör förfalla.

§ 40.

De reglementariska föreskrifter, som anses nödiga för landstingsgöromålen samt ordningen vid landstinget och utskotten, äger landstinget fastställa. Ej må något däri införas som strider emot grundlag eller annan lag.

Presidentens, landshövdingens och landskapsnämndens framställningar och meddelanden skola alltid såväl å sammanträde som i utskott i främsta rummet till behandling företagas.

§ 41.

Förslag till sådana reglementariska föreskrifter, om vilka i § 40 är stadgat, uppgöres av talmannen och vice-talmännen, å vilka jämväl ankommer att för landstinget föreslå arbetsplan för sammanträdena och utskotten.

IV KAP.

Särskilda föreskrifter.

§ 42.

Landstingets protokoll föres under talmannens inseende av sekreteraren och böra tre landstingsmän utses att justera detsamma. Landstingets beslut, som ankommer på lantrådets eller landskapsnämndens åtgärd, delgivas dem genom protokollsutdrag, som underskrivas av talmannen och sekreteraren.

§ 43.

Landstingets beslut och utlåtanden, som utgöra svar å presidentens framställningar och meddelanden, skola meddelas genom skrivelser från landstinget, vilka insändas genom landshövdingen.

Av landstinget antagna petitionsförslag och motioner ävensom framställningar till regeringen insändas likaledes till landshövdingen för att av denne vidare befordras.

Nu nämnda expeditioner underskrivas av talmannen och vicetalmännen.

Landstingets skrivelser till landshövdingen och övriga myndigheter

Mariehamn, den 8 december 1922.

På landstingets vägnar:

Julius Sundblom
talmän.

Johannes Eriksson
vicalman.

Aug. Karlsson
vicalman.

underskrivas av talmannen och kontraheras av sekreteraren.

§ 44.

Landshövdingen eller av honom förordnad tjänsteman vid landshövdingeämbetet ävensom lantrådet och medlem av landskapsnämnden äga närvara vid landstingets möten och deltaga i överläggningarna, men icke i besluten.

På kallelse av landstinget äger lantrådet att infinna sig vid landstinget för att giva upplysningar i landskaps angelägenheter.

§ 45.

Landskapslagar och andra landstingsbeslut av allmännare betydelse kungöras uti en särskild Ålands Författningssamling benämnd publikation, vari jämväl skola intagas de uti § 11 i lagen om självstyrelse för Åland nämnda författningar.

§ 46.

Samtliga kostnader för landstinget bestridas med landstingets medel.

§ 47.

Denna landstingsordning träder i kraft den 31 januari 1923.